

ივერიკა

გაყიტი ღირსი

ოვე	ან. კ	ოვე	ან. კ
12	. 10	5	. 6
11	. 9 50	5	. 5 50
10	. 8 75	4	. 4 75
9	. 8	3	. 3 50
8	. 7 25	2	. 2 75
7	. 6 50	1	. 1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუკრი

გაზეთის დასავალი და ყველა განცხადება-დასაწყველი უნდა მიჰმართოს: თეთონ რედაქციას, კურო, ავჭალის ქუჩაზე, ვარსკილის ძეგლის პირდაპირ, ანუ გრუნინის სახლში; წინა-კონტის გამწვანებულ საზოგადოების განცხადების, სათავად-ხაზურა ბანკის სახლში; სახლის ქუჩაზე.

ფასი განცხადების ჩვეულებრივი სტრუქტურა რვა კაპიტ.

1877—1892 **საპროტიკა და სალიტერატურა გაზეთი** 1877—1892

ჩვეულებრივად, ამ წელსავე, 10 მასს, ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება^ს გამართავს

გუშაბის ბაღში

ლაბარია-ალმბრის

თავის ღონისძიებითა განსაძლეველად.

ვინც ინებებს დახმაროს საზოგადოებას სხვა-და-სხვა ნივთების შემოწირულობით, შეუძლიან შემოწირულობანი გამოუგზავნონ კნენი ოღვა თადეონის ასულ ჭავჭავაძისას—ავჯალის ქუჩა, საგნოვის სახლი, ანუ საზოგადოების კანცელარიას, რომელიც იწყობება ბანკის ქარვასლაში.

(5—5)

ქართული თეატრი

უკანასკნელი წარმოდგენა **კვირას, 26 პერილს,**

ქართულის თეატრის არტისტი

გ. ა. აბაშიძე

გამართავს

საბავრო და დამატული წარმოდგენას.

მთარაჯობათ: ქართ მანდნოვისა, გურგენიძისა, იახნოვისა; ბანთ ივერიელისა, ხუციშვილისა, ბირმერტ-დოდაშვილისა, ნებორიძისა, ადამიძისა და სხვათა.

წარმოდგენილი იქნება:

I

ბელს ვერ წაყხვალ

კომედია 4 მოქმედებად; ვადმოკეთებული ვ. აბაშიძისაგან.

II

პირველად ქართულს ენაზედ

სტრადელა

სცენა და დუეტი მეორე აქტიდან. მუსიკა ფლოტოვისა.

დასასრულ

ღილი ღიპარტისაეხტი

ახლაქტებში დაწყავს მუსიკა.

ბილითების ფასი ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8 საათზედ.

ახალი ამბავი

* * როგორც დებემა იუწყება ყანაიდან, გუმინ-წინ გარდაცვლილი

ველეტონი

მატუარა ძალი

(მოთხრობა ალფონს დოდეისი)

მე ჩემს სიკაცულში ერთის ქალის მეტი არაეინ მეყარებიაო, მიხარა მე ერთხელ მხატვარმა დამა. ხუთი წელიწადი ვიცხოვრე იმასთან და სრულიად მხარულად, მშვიდად და ნეტარებით ვავატებე ეს დრო. შემოდინა ეს თქვა, რომ აწინდელი ჩემი სახელი და დიდება სულ იმისი პარალა, ისეთ ნაირად მიტყველებდა და ზეგარდამოძღვებდა იმისი ჩემს გვერდით ყოფნა. ენახე თუ არა პირველი ის ქალი, ასე მჩვენდა, იმ თავით ამ თავადე ვიცხობამეთქი ამ ქალს. მისი სილამაზე და ხასიათი სწორედ ჩემის ოცნების განხორციელება იყო. იმ ქალს ჩემთვის არასოდეს უმტყუნებია, სწორედ

მთავარ-ეპისკოპოსი პავლე, ეგზარხოსად ნამყოფი საქართველოში.

* * ხვალ, 26 პერილს, ქართულს თეატრში დანიშნული უკანასკნელი

ხელზედ მომიკვდა და სიკვდილამდე ჩემი მოსიყვარული და ერთგული იყო.

მაგრამ რა, როცა იმ ქალს მოვიგონებ ხოლმე, ბრახ მერევა. მაგონდება და ვედილობ წარმოვიდგინო იმ სახითვე, რა რიგადაც ჩემთან მთელი ხუთი წელიწადი ვატარებდი იცხოვრა. მასხოვს მისი ვაბრწყინვალეული სიყვარული; მისი ფერ-მკრატალი ტანადობა; მისი მდიდარი პირისასხე; უწყნარი ლაპარაკი; მოჩვენებასავით მისი ღამის სურათი... მაგრამ ყოველივე ეს მასხოვს იმიტომ, რომ შევიძლება იგი ქალი.

იმ ქალს სახელი ელოტიდა ერეკე. ერთი ნაცნობი ოჯახობა გვეყვდა და იქ იმ ქალს ქალბატონ დელოშს ეცხადნენ. ყველა ასე მხადიდა, უცხო ქვეყნიდან მოსული ქვრივიაო. მაგონდება ასე ეტყობოდა, ვითომც ბევრი ემოგზაურნა იმ ქალს.

ლაპარაკის დროს მაღალედ იტყო

ქართული წარმოდგენა, რომელსაც მმართველ ვ. ა. აბაშიძე. წარმოდგენილი იქნება ოთხ-მოქმედებიანი კომედია: „ბელს ვერ წაყხვალ“ და პირველად ქართულ ენაზედ „სტრადელა“. ამას გარდა, დღი დივერტისმენტი საგალობლებისა, საკუთრივ ლექსებისა და სცენებისა. „სტრადელა“ ამას წინადაც იყო წარმოსაღწეად დანიშნული, მაგრამ, სამწუხაროდ, ვერ მოხერხდა, რადგან ერთი მოთამაშეაგანი აუად ვახდა. ამ წარმოდგენაში ქანი მანდნოვისა მესამედ იღებს მონაწილეობას და უფრო პასუხის-საგებელი როლია აქვს, ვიდრე წინადაც ჰქონდა. იმას გარდა, მონაწილეობას იღებენ ქანი გურგენიძისა და იახნოვისა და ბანი აბაშიძე, ცხომლიძე, ბირმერტ-დოდაშვილი, ხუციშვილი, ნებორიძე, ადამიძე და სხვ.

* * როგორც ამბობენ, უწმიდეს სინოდს გადაუწყვეტია, სასულიერო სასწავლებლების მოწაფენი ზაფხულობით ორის კვირით უფრო დიდხანს დაითხოვოს ხოლმე.

* * კავკასიის სამედიკინოს მმართველობა უარ-ჰყო ქალაქის საბჭოს მოხსენება, რომელმაც სთხოვა, ტფილისის სიფილისით ავადმყოფთა სამკურნალო ქალაქის სამკურნალოში იქნას გატანილია.

* * ხვალ, 26 ამ თვისისა, იუნკერების სასწავლებლის მიედნიდან წარმოდგენის 5 საათზედ ხელ-მეორედ აფრინდება გოდრონი პარკოსტატი და პარამოუტით დაეშვება.

* * ხვალ ტფილისის კლასიკურს გიმნაზიაში გაიმართება საგინასტიაკო დღეა.

* * ჩვენ შევიტყუთ, რომ ახალგაზრდა მომღვწელი ბანი ივერიელი და რატალი ამ ზაფხულს კავკასიის სხვა-და-სხვა ქალაქებში აპირებენ მოგზა

და ხოლმე: „ტომპიკოში რომ ვიყო“ო, ერთხელ ვაღაპარაოხს ნათ-სადგურში“ო. ამ სიტყვებზედ, თორემ სხვა არავფრხედ არ ეტყობოდა, რომ ის ქალი მაღალედ მოგზაურობდა, სხვა ნიშანი არა ჰქონდა-რა შინისი მოგზაურობისა. ის ქალი პარიეული ქალი იყო და კარგად იცოდა, როგორც უნდა და შეეყვარდა ჩაცმა-დახურვა ქალს.

როცა პირველად შევატყე ჩემს თავს, რომ ის ქალი მიყვარდა, იმ აზრზედ მეტი არა მომსელა-რა თავში, რომ მაშინვე ცოლად მეთხოვნა. ის ამბავი ვილამეც შეატყობინა იმ ქალის იმას პირდაპირ ვანცხადებინა, რომ მეორედ ვთხოვებ არ შემომილონა. მას შემდეგ სულ ვკრიდებოდი, ვედილობდი, რომ არასად შეგებდნოდი იმ ქალს. მაგრამ ჩემი ტყუილი გონება ისეთ ნაირად გატაცებული იყო, რომ არაფრის გაკეთება აღარ შემიძლია. ვადგეყტებ, წაყვლილი

ურბანს და ქართულს კონცერტებს ვამპართავენ.

* * გუმინ „სემინი“ ბალე აღგლობრივმა სომეხთა საზოგადოებაში ეჩმიანიში მიმავილს დელოვატებს სადღიო და ვახშიმი გაუმართაო.

* * ოზურგეთა: 18 პერილს გურიანთის ნაწილის ბოქალმა ბანი შ. გ. ფიცხელაურმა შეიპყრო მიქელ-გაბრიელის საზოგადოებაში იქაურის მამასხლისის შემწეობით მცხოვრები ზუგდიდის მავრის ავაზაკი ბესო გვაჩას ძე კვარანცხელია, მველილი აღუქანდრე დავითის მის ქველით.

* * სოფ. ჟინსისა: ავერ ეს ერთი კვირა იქნება მას შემდეგ, რაც ერთი საცოდაობა დაატრიალა იფლუგებულმა მტკვარმა ჩვენს სოფელში. საჭმე იმაშია, რომ ჩვენს სოფელს ძველდ დიდი ადგილები ჰქონდა და ეხლო-კი იმ გვარად შემცივრდა და შევიწროვდა, რომ საიანლო ალაგიც აღარ დარჩა. არა გვაქვს იალოლი და, რასაკვირველია, მტკვრის გაღმა სხვის საწარმოებზედ ვაგვიდის საქონელი საძოვარად. მუდმივ დღით მტკვრის გაღმა და საღამოს უკან საქონლის ვადენ-გამოდენისაგან გატარჯულები ვართ, მაგრამ რას რახმ, უსაქონლობაც შეუძლებელია ჩვენთანა ხენა-თესვის მიმეღობა ხალხისათვის. აი სწორედ ამ იალოლის შევიწროების გამო ხშირად უბედურებაც მოხდება ხოლმე ჩვენს სოფელში. მაგალითი ბევრია. სხვათა შორის წარსულს მამათს ერთმა წერილ-შვილიანმა გლეხქალაქიანმა, გვარად—შვილმა, ამსხვერპლა თავი მტკვრის ტალღებს. საბარალოს მატრია-ხელობის გამო დამთი საქონელი მტკვრის გაღმა დარჩნოდა. მეორე დილით ზემოსხენებელი გლეხი დიდის წყალბობით ვაგდა მტკვრის გაღმა, შემოიპლა საქონელი ვაღამე, შემოიპლა საქონელი ვაღამე და მშვიდობით და პატრო

ყავ და მემოგზაურნა. დავიწყე კონდეც მომხადნება საზოგაუროდ: ერის დილისა, როცა საზოგადოარი ნივთებს ვალაგებდი, უეცრად შემოვიდა ჩემთან ქალბატონი დელოში და მკითხა ნელის მხით:

— რად მიემგზავრებო? იმიტომ, რომ ვიყავრავართ?... მეც მიყვარხართ... მაგრამ... აქ ქალს ხმა აუქანკალდა: რა ვეყო, რომ ვთხოვილი ვახლოვებო. მიამბო ყოველივე თვისის ამბავი.

ეს ამბავი მთელი მოთხრობა იყო: სიყვარული და სიყვარული დაკარგვა. მკობრი ლობიო მოვიდა; თურმე სცემდა ქალსა. სამი წელიწადი ყოფილიყო, რაც ერთმანეთისათვის თავი დანებებინათ. ქალის ოჯახი, რომელიც ეტყობოდა, ერთ რიგიან ოჯახთაგანი იყო პარიეში და ქალი ამბავობდა ამითი. მაგრამ მას შემდეგ, რაც ვაგზობილიყო, იმ ოჯახში-კი აღარ ვაველიო. უფროსი რაზმი

ნი-კი დაიკარგა ალღებულ მტკვრის ზეობიში.

* * შუღავიერი: ვაზეთს „ნოვ. 0603.“-ს სწორედ შუღავიერიდან, რომ იქ ამ დღეებში ავაზაკები დაეცნენ თავ. სიმან წიწვითლის ცხენასა და გაივრყლა. მეცხვარეები მიუხტენ და ცხენარი უნდა დაებრუნებინათ, მაგრამ ავაზაკები შეეტყუნენ ტერთი მესხვარე, მამედ-ამხადა-ოლილი, დასტრს თოფით. დატრლიმა ორი ავაზაკი იცნო: სოფ. კესალის მცხოვრები იზმილი და მუხტავა სულემინ-ოლილი. პოლიცია დაეძებს ტურდებს.

* * ვაზეთ „რუ. ჯინ.“-ის სიტყვით, შვის ზღვის კავკასიის ნაპირებზედ რუგეთის შოდა გუბერნიდდან მოსულავლობით დაზარალებულს ხალხს გამოსასხლეს მთავრობა. კავკასიის კულტურის შესწავლისათვის ორი სამეურნეო სკოლა იქნება გაჭრული, ერთი სოფ. საჭაში და მეორე ახალათონის მონასტერთან.

გაკვირო

(გზა და გზა და სხვათა შორის)

ნათქვამია და ძალიან ქვეყანადეც არის ნათქვამი, რომ „სიმშილმა მისაქმელი არ იყის და ძილმა სასთუ-ბამი“-ო. სწორედ ამ დღეობრივ-დაში ვარ მეტი ჩავარდნილი და შენადლო ბეგის სხვაე ჩემთან ერთად ამავე ტავაში იწვოდეს. საჭმე იმამა, ბატონებო, რომ ქართულად დაბეჭდილი წიგნს თუ სადმე წაეყვი, უსათუოდ უნდა ვიყილი და რაკი ვიყილი, უნდა იცოდეთ, წაუკითხავად არ ვადავდებ. ყოველივე ეს იმიტომ მომოსდა, რომ ქართული წიგნი, ქართული სიტყვიერება ძლიერ მიყვარდა და ასეც რომ არ იყო, უცხო ენებთან, ცოტა არ იყოს, მწკრალად ვახლოვარ და, მაშისადამე, რაღა ვაფიციბოხთ, თუ არ დედა-ენაზედ და-

ნი ბიძა ყოფილიყო ამ ქალისა; იმისი ქვრივი და მეორედ ვთხოვილიყო ს.-ვერმენის ტყის უფროსზედ: ხოლო ეს ქალი, შეურაცხყოფილი თავის ქმრისაგან, იმ თამად ცალკე იყო და თავისის შრომით იჩრჩნდა თავსა; მუსიკას ასწავლიდა მდიდარს ოჯახში და იქნებდა იღმედ ფულს.

ძლიერ გულ-მოსახვედრი ამბავი იყო იმ ქალის ამბავი, თუმცა ცოცხალი ვრცელი და ამასთანავე სასენ ისეთის შემთხვევებით, რომელსაც ქალები თავისუფლად ვერ იტყვიან ხოლმე. ყველავენი მიამბო თავისი განმავლობაში. მეც მაშინვე იმპერატორის ბულავარზედ დავიქვარევი პატარა სახლი ჩვენთვის, ორისათვის. მე სიამოვნებით შევმტყნო მთელი წელიწადი ვამტყნებინა სრულიად უშრომოდ, მხოლოდ იმისის ლაპარაკითა-სათვის-კი მველა ყური. ქალმა თითონ მითხრა, სახელოსნოში წადიო.

სტამბული წიგნი! ეს ყველაფერი კარგია, მეტყველი და, თქვენი აზრით რომ ვიცი, იმასაც კი ისურვებთ, რომ ნეტავ შენისთანა ბევრი იყოს ჩვენს ვადასხეველებს და ვადასხევა-რჯულებებს ქვეყანაში. ჩემისთანა-ნებს მღებთა დიდიფაროს, ხოლო დღეა-ნის მოყვრითა და მოკრფვითა გამარჯვებულ-კილიადაც სასურველია... მაგრამ მე სალაპარაკო სავანს ასეცდი. ამის მოვახსენებდით, რომ ქართულ-ის მოკვანთა მიყვარს-მეთქი. ხშირად ამ სიყვარულმა თავ-ბელი მაწყველია. რადა? ვგონებ, ადგი-რად მისხებებდა რადაც. რადა ზე იმ-ტომ, რომ წიგნი ვიცი და ყოველ-ში ფული გვიღებ, წიგნივით და წა-კითხავარ ხშირად ღრია დაჯარგე. როგორც ზედავთ, ორ ნაირი ხარალი მამოვიდა: დროს დაკარგვა და ფუ-ლისი. ეს დალოცვლები, ზოგიერთი შემახვედელი თუ ავტორი (ავტორი, თუ არც კვლავ ვგონებ, დაწერსა ჰქვია) მხოლოდ იმას ჰფიქრობს, რომ როგორმე წიგნი დასტამბის და სხვა-სი არავფერს დადიდებს. არა, ჰქვიათ ერთი მაღლი და ჰკითხეთ იმ მა-ღლიან კაცებს, წიგნის დაწერის სა-ღვრელი რომ აშლიათ, წიგნი რაი-მე საწაღარათო აზრი, რაიმე გულ-მისხებელი შინაარსი უნდა იყოს, თუ არა! მე ისე მგონია და გამეო-რნება რომ წიგნი აზრი უნდა იყოს და შინაარსიც და ასეთი წიგნი აზ-რანმა და შინაარსიანმა კაცმა უნდა დაწეროს. ჩვენზე-კი ასე არ არის. ვისაც ანანის გამოსახვა-კი შეუძლიან, ყველა იმას ჰფიქრობს, რომ რაიმე წიგნზე იმისი სახელი და გვარი აღი-ნუნოს და შთამბეჭობლისა გულ-ცეს საქება-საღებლად. ჯერ იყო და ლექსება-შიარობის მოდა იყო ჩვენზე და ეს მოდა იქამდე მივიდა, რომ ვარდა-ბნის კვიციანის, სწორ-მეტყველებისა*, რომელსაც, რო-გორც გვიგებ, რადენ საჯახებელი უპირველს თურმე გოლექსებს, ყველა-ფერი გალექსეს და ვაშაიროს. შემ-დგა, როგორც ყველაფერი სხვა ამ ცვალებადს ქვეყანაში, ეს მოდაც შეიცვალა და ახლა ჩვეულებად შე-გვიძლია მოთხრობების წერა. ამ უკა-ნასწილ მოდასაც აუარებელი თავიან-ძემელო ჰყავს და ზოგიერთი იქამდე გატყუებელი თავიან-ძემელო, რომ, როგორც მოგვხსენებთ, „ვეფხისტ-ტყა-ოსანი“ უკვე გამოთხრობეს. ესეც არა-

ფერი. მე ისეთი მწერალიც აღმოვაჩინე (ანერკის აღმოჩენას არ შეადარებთ ეს აღმოჩენა, თორემ შეგუბებთ), რომელიც ძველ-მოდისა ცოცხადება და ახალსაც გუნდრეუც საქმეებს უძველეს მწერალიც გახლავთ „ერმოლო სო-ფრომის ძე“. სადა ცხოვრობს, იმისი რა მოგახსენოთ. მაგრამ ეს ხომ სულ ერთი. მე ის აღმოვაჩინე, რომ ასეთი მწერალი არის ჩვენში, ხოლო რომელიც სოფელში სცხოვრობს, ეს რა ჩემი საქმეა და ან საყოველთაო რა საქარია. ისე-კი უნდა მოვახსენოთ, რომ „ერმოლო სოფრომის ძის ნაწე-რი, ნაწერი პირველი“ (გინათლენ და მხიარულ იყვირთ, რამეთუ მეო-რე ნაწერიც ჩება იქნება და შესა-ძლოა მესამე და მეოთხეც დარჩეს!) დასტამბულია ოსურგეთში, თარღად წრეანდელი ნაიან-ნაკლიანა წელი-წადი უზის და ამიტომ ვერ გავიკვი-რებთ, თუ ეს წიგნიც ნაიან-ნაკლი-ანს იყოს. ეს წიგნი სრულიად მიულოდნე-ლად ჩამოვარდა ხელში: ამას წინად ოსურგეთში ვიხილეთ სტუმრად და იქედან რკინის გზის სადგურ ნატა-ნებისკენ მიწოდდა გამგზავრება. ხო-ლო ამისთვის საქარია იყო დღიერი დასტამბის აღება და სწორედ იქ, სა-დაც დღიერის ბილეთს ჰყიდიან, ოსურგეთში სისახელად, წიგნებც არის გასაყიდი. სხვა წიგნი ყველა ნაკლიანი იყო, ხოლო ეს-კი უკლიანი. ამიტომ სამი შაური (წიგნს ეს აწე-რია ფსად) არაფრად ჩავადგე და ეს წიგნი ვიციღვ. ვიფიქრე, რაც უნდა იყოს, ვაშენ უსაყინად ლაყბობა, დას-ტამბული წიგნის წაყითხვა აჯობებს-მეთქი. ამ აზრით შევუღებე წიგ-ნის წაყითხვას. ვიკითხე თავი-დგან, ვიკითხე ბოლოდგან, მაგრამ თქვენიც არ მომიკვდეთ, აზრი ვერ ვი-პოვე შგ და ვერა. ან რა აზრი უნ-და მომეხატოს კაცმა ისეთს წიგნი-ში, ისეთს ნაწერში, რომელშიაც ვარდა ტრფიანებისა, ვარდა ქუცუნა თვა-ლების ქებასა, არაფერი მოიპოვება. ამას არც თითონ ავტორი, მხალე-სა და წიგნის პირველსვე გვერდზედ გულწრფელად დაიარება:

ამ ნაწერს ვუფიქრე იმ კაცს და ქალსა, რომელთა გულს გრძნობა იწლება, რომელიც კარვად გრძობენ, რას ნიშნავს, რა არი ჩემი ტრფობა, ვერდება... რომელთა ტრფობა, ტრფობის სურვილი ჯერ მოწყველი არა ჰქონია და ჩემი ბოლო, ტრფობითა სავსე კატის ჩხვილი არა ჰქონია...

მოდით და ასეთ ლექსის დამწერს ელაპარაკეთ! ის რომ „ტრფობის სურ-ვილით“ და ენითად დათვარი იყოს, ვიცი რომ ბრალია. ამაში მკითხველი რა დანაშაულია, რომ ამ საპატრი-კაისთვის ბედს თუ ხედვს ტრფო-ბაში წილი არ დაუღია. სწორად-სავერველია, ესაღმდელ ახალგა-ზღვის საქმე, რომ სულ გამოთვრულ-ნი და გამოცალიერებულნი არიან და არაფერს სხვა აინუნენ არ იგდებენ, გარდა ქალების თუნ დღევნისა. კიდევ კარგი, თუ ზოგიერთს მათგანს ამ საქმეში ბედი სწყალობს! უბედურება ისაა, რომ ზოგიერთს ბედი სასტიკად მოგპყრობა და ვერსად ვერაფერს გახ-დება. მაშინ გულ-დამწერ-დაფუ-ტულ-დაგულთ არშიყი მოპყვება ქალების წერის და მოთხრობების შედგენას, რომ ქვეყანას მინც შეაბ-ღილოს მართლაც და სიბრაულესი ღირსი თავი!

სხვების თავმდები-კი არა ვარ, ხოლო რაც შემეხება მე, სწორედ რომ მებრალბეს ეს სიყვარული მაგ-ზობლებული ვებატენებელ და ეს სი-ბრაულე მიორკიდება მაშინ, რო-ცა ვგებდა, რომ სიყვარულში ვაწ-ბილებული ლექსითა და მოთხრობა-თა წერა-შეცუა წმობლებიან...

(შემდეგი იქნება)

დაბა ტ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

სოფ. სტაჟანაწმინდა. წარსულს 1891 წელს დაზინებულის გზების სინაკულუსი შეეკეთება, ადგილობ-რიკი მოშაბათიდან — ექვს აპრილიდან 13-დის მუშა ყოველან გზებზედ ბუ-ჩიეთი ირვიდა. ადგილობრივის ინე-ვენერის ბ-ნის გურჩინის შეცადინებოთი, ექვს-შვილის ღრის განმავლობაში ყოველიდან ჯვარამდე გზა იმდენად შეეყვანა და იმდენად ფერი იცვალა, რომ ეს შემუშავება სხვა დროს უაუ-რად სამს თეთისაც მოუხებებელი იქ-ნებოდა.

სხვათა შორის ყაზბეგის ზემოდ, მესამე ვერსის მანძილზედ, ამ წარ-სულ მარტიდან აკეთებდნენ, ძვე-ლის ხის ხიდის მაგიერად, ახალ რკი-ვის ხიდსა და მდინარე სოთს უხის წყალზედ ტულებით და ურემბით შე-ღაღდლ წყალზედ გადიოდნენ და გამო-დიოდნენ. რადგანაც რკინის ხიდის

თან, რომელსაც იმ ხანებში შერი-გებოდა. მეც რკინის გზის სადგურ-ზედ მოვაკილებდი. ქალი იმ სა-ღამოსვე დაბარუნდებოდა ხოლომე. ბევრჯერ ხან სხვა ტყეში ჰინაწავ-და ალავს, იქ შევიყარნეთი, და ხან კიდევ რკინის გზის სხვა სადგურზედ მდინარის პირად. მოდიოდა და მი-ამბობდა თავისი დის ოჯახის ამავს, იმით ზავებოდა ავ-კარგინაობას. მე მწყინდა, რომ ამ ქალსაც თავისი ოჯახი არა ჰქონდა საკუთრად და ერთობრად ვუმატებდი ალერსსა, ვე-ვისი ჯავრი გულს გადავუყარა-მეთქი.

მაწარბა მათ იმეკატორებითის უდი-დებულსობის მოზარბანებამდე ყო-ველად შეუძლებელი იყო. ბ-ნმა გურ-ჩინმა მწვენიერის გვეგმი ხუთის ღრის განმავლობაში ისეთი მკვიდრი და მათთან ლზათიანი ხის ახალი ხიდი მოასწრო, რომ ცოცხად არის, დრო-ებით ხიდად ითვლებოდა.

საინენერო მთავრობისაგან ბ-ნს ინენერის გურჩინს გვეგმა და წინა-დადგება ერთად ჰქონდა მოსული, რომ ამ ზაფხულს უთუოდ უნდა აე-შენებინა ყაზბეგის ფოსტის სადგუ-რის წინ მდ. თერგის მხრივ ძველი მათ იმეკატორებით უდიდებულსო-ბათა 1888 წელს ყაზბეგში მო-ზარბანებისა და საქართველოში მო-გზაურობის სახსიაროდ, მაგრამ ამ ხე-ნებულის ძველის აგება ბ-ნს გურ-ჩინს ჯერ დაწყებული არა ჰქონდა უამინდობისა და თოვლის გამო. მიინც-კი უკი, სადაც უნდა ძველი მარ-ბოლიყო, პატარა ბაღის გაყეთება და შგ ფიქვის ხეების ჩაყრა მო-ასწრო. ძველი უნდა აიგოს სხვა-და-სხვა ფერის ქვით. ამ გვარი ქვა და-რიოვის ხეებიდან უნდა მოიკთა-ნიან. ძველს გარედან გოლავანი მქ-ნება შემოვლებული, შგ უნდა ჩარ-გონ სხვა-და-სხვა მთის ხეები, მაგა-ლითადა: არკი, ტირიფი, წორა, მა-ცხარი (ხუნწი) და ბელოლი (ქუმი). ამავე ბაღში უნდა გაშაობასი შა-ღივანიც, რომლისთვისაც თერგზედ გაღმიდან მილით უნდა გამოიყე-ვიან წმინდა და სუფთა გერგეტის მთის წყალი.

ან ძალიად ბარგს ავლევენ და ცარილებს შინ ისტურებენ. ეს არ მოგხსენება, რომ ჩვენის მთის ქართველებში ძარცვა-გლეჯა ჯერ აგრე იზივათი საქმე არის და მერე განა შესაძლებელია, ხარ-უმრითი და ცხვირის ფართი ქართველი კაცი სა-ქურდლად და საყავაკოდ სხვის ქვე-ყანაში წვიდეს? ქურდს ღამე იარა-ლი ტანზედ აქვს და გამოვლელ-გამო-მელებს მგზავრს-კი თავისის თავის და-საკეცლად დანის ტარებაც არ შეუ-ძლიან. რასაკვირველია, რომ ქურ-დებს ამ ნაირის განქარვლებითი დი-დელ შეღავათი და შემწერა ძღველად და ისინიც უთარაოდ მოსიარულე მგზავრებს ცოტა ზარალს არ აძლე-ვენ.

წიგნების გავლის პარიფალი
ახანაგობის შესახებ

მოგვარება რამდენიმე საინტერესო ცნებას კიდევ, ზემოხსენებულ ამხანა-გობის ანგარიშიდან ამოკრეფილი:

- წევრთა რიცხვი.
- ინანგის 1-ს 1892 წ. ქართველი ამხანაგობის ჰყავდა 145 წევრი. აქე-დამ, თანამდებ ამხანაგობის პირებს მე-3 მუხლის შერიშნისა, დროზედ ფულის შემოუტანლობის გამო გა-მოიარცხა 8 წევრი, ასე რომ 1 ინანგისათვის დარჩა 137 წევრი.
- ინვესტარი
- აბაძი
1. უმარაე ჭიჭია. მან. კა. 427 34
 - ა) კოსთე; კორღანოვი-საგან ნაყიდი, ლორის-მოსიოვის ქუჩაზედ — 427 34
 2. მოიარცხა ჭიჭია.
 - ა) სხვა-და-სხვა ავეჯუ-ღობა, მალაზის მო-წყობილობა — 189 81
 - ბ) სტამბა (ორი მწერალი-მგებლავი მაშინა, საბე-ქვადი დახვა, მოსტრა-ნის მაშინა, ასობი ლ-სხვა) — 8157 90
 - გ) ამხანაგობის მიერ გა-მოცემული წიგნები — 3269 25
 - და გასაყიად შეძენილი წიგნები (გასასყიად და-რჩენილი) — 467 97
 - დ) ნაღდ ფულად — 1675 10
- ზალაქისა — 14187 37

აღარც მე დავუშალე და იმანაც გა-კვირდებულად დამწყა ყველა სიარუ-ლი, ისეთი დამოუკიდებელი ცხოვრე-ბე იმის, რასაც ის ძლიერ უფერ-ფობიღებოდა, ძლიერ მეთანადებო-და, სიამოვნებით შეესტყვიდა ამ ამაყს აღმანას, მაგრამ ცოტადნად-კი მებრუნებოდა იმისის საქციელი-სა, რომ მარტო თავისი შრომაზედ იყო მიზანბრებული. ამ გვარად მთე-ლი დღე ცალკ-ცალკე ვიყავით და მხოლოდ საღამოობით ვატარებდით ერთად დროს.

ეს, რადგან ყოველთვის მდიდრე-ლად იყო მორთული. თუცა ყო-ველთვის შევი კანა ეცვა (რადგანაც ეს ფერი უფრო უხლებოდა), მაგრამ ხავერილი და ძვირფასი თვლები, არ-შემდეგ აბრეგობისა ძლიერ მზავი-ჰქონდა ტრანზედ, ასე რომ იმისი ვი-თომ-და ღარიბულს ტანთ-საცემლში კაცი ბევრ რასმე მდიდრულს შე-ჰხვებოდა.

ამასთანავე, როგორც თითონ ქა-ლი ამბობდა, იმისი შრომა არც სა-იმისო საწინდელი რამ იყო, ყველა მისი მოწყაფერი, მებანკებისა და პან-კის ავერტების ქალების, დიდის სა-ყვარულით ეცილებოდნენ თურმე. რამდენჯერ უჩვენებია ჩემთვის სამა-ჯური, ამ ბეჭედი, რომელიც მო-წყაფებს ევეშა შეზინათ გასაშარგლო-ში. სამუშაოდ რომ წავიდოდი, მხოლოდ მაშინ ვმორბობოდი ერთ-მანეთს. გარდა ამისა, ის კვირაობი-თაც ს. ს. ს. გერმანის ტყის უფროსის ცოლთან დაიარებოდა, თავის დას-

წმინდა და დამწვიდებული ქალი იყო, მაგრამ ასე ვიყავი, ჩემს გარეშე ყველ-გან რომანებოდა, და ამ ნაირს ფი-ქრებში მიდიოდა დრო.

ესეთი აბდა-უბდა ძლიერ მიწყა-ლად გულს. მე მინდოდა მთელს ქვეყნიერობას მოემზარებოდა იმის მასობრივად გამეტარებია მწირივით სიკოცხელი, ხოლო ვებავდი-კი, რომ ის ისეთს სანგებს მისდევდა, რომე-რეც ჩვენთვის იოვესათვის სრუ-ლიად საქარო არ იყო. მაგრამ განა ვერ ვაპატენდი ამას ახალგაზრ-დულს ქალს, რომელსაც მთელი სიკოცხელი სწამრთინ ვატარებოდა და ჯერაც არავინ იცოდა, რითი უნდა ვთავაზებოდი სიკოცხელს!

მხოლოდ ერთხელ შემეპარა გულ-ში ექვი, ანუ, უცხო რომ ვსთქვათ, წინაღვე შევიტყე, რაც ამბავი იყო. ერთხელ კვრია დილით მინ აღარ და-ბრუნდა ამითა. მე სასოვნაყვეთი მასვე მივეცი ჩემი თავი. რა უნდა მექნა? წაესულყოყ ს. ს. გერმანში? ხომ

პასსივი

თანხმად ხელწერილობისა,
 1. მმართველობის მიერ 10 დღეებმ. 1891 წ. ხელმოწერილისა, ამხანაგობის პირობებს — 2000 —
 2. ავერსტოლოვით, უძრავის ქონებით, წიგნებით და ნაღდი — — — 12187 36

ბ ა ლ ა ნ ს ი

წიგნ. გამ. ქართულთა ამხანაგობის ანგარიშს 1-სიკითხვით 1892 წლ.

აბტივი

1. ამხანაგობის მიერ გამოცემული წიგნების ანგარიშით — — — 3269 25
 2. გასაყიად შეძენილ წიგნების ანგარიშით — 467 97
 3. ამხანაგობის უძრავი და მოძრავი საკუთრების ანგარიშით — — — 8775 05
 4. გადასახდანი გადახდის ანგარიშით (პირობებით) 15 81
 5. კასის ანგარიშით (ნაღდი) 1675 10

ბ ა ლ ა ნ ს ი

წიგნ. გამ. 1892 წლ.

პასსივი

1. ძირის თანხა (საწევრო) 11432 80
 2. შევალეთა და მოვალეთა ანგარიშით — — — 2000 —
 3. მოგებიდან სათადარიგო თანხაში გადაიდება 10% 51—33; სათადარიგო თანხაშივე შეუვსებელი საწევრო შემოსავლის სარგებელი 75 76
 4. ძირის თანხაში გადაიდება მოწმიდებამ 20% 102 66
 5. ამხანაგობის წევრობით დაიწვილნი და დაიწვილნი წიგნების მისაცემია — — — 282 58

ბ ა ლ ა ნ ს ი

წიგნ. გამ. 1892 წლ.

პასსივი

1. ძირის თანხა (საწევრო) 11432 80
 2. შევალეთა და მოვალეთა ანგარიშით — — — 2000 —
 3. მოგებიდან სათადარიგო თანხაში გადაიდება 10% 51—33; სათადარიგო თანხაშივე შეუვსებელი საწევრო შემოსავლის სარგებელი 75 76
 4. ძირის თანხაში გადაიდება მოწმიდებამ 20% 102 66
 5. ამხანაგობის წევრობით დაიწვილნი და დაიწვილნი წიგნების მისაცემია — — — 282 58

ბ ა ლ ა ნ ს ი

წიგნ. გამ. 1892 წლ.

პასსივი

1. ძირის თანხა (საწევრო) 11432 80
 2. შევალეთა და მოვალეთა ანგარიშით — — — 2000 —
 3. მოგებიდან სათადარიგო თანხაში გადაიდება 10% 51—33; სათადარიგო თანხაშივე შეუვსებელი საწევრო შემოსავლის სარგებელი 75 76
 4. ძირის თანხაში გადაიდება მოწმიდებამ 20% 102 66
 5. ამხანაგობის წევრობით დაიწვილნი და დაიწვილნი წიგნების მისაცემია — — — 282 58

ბ ა ლ ა ნ ს ი

წიგნ. გამ. 1892 წლ.

პასსივი

1. ძირის თანხა (საწევრო) 11432 80
 2. შევალეთა და მოვალეთა ანგარიშით — — — 2000 —
 3. მოგებიდან სათადარიგო თანხაში გადაიდება 10% 51—33; სათადარიგო თანხაშივე შეუვსებელი საწევრო შემოსავლის სარგებელი 75 76
 4. ძირის თანხაში გადაიდება მოწმიდებამ 20% 102 66
 5. ამხანაგობის წევრობით დაიწვილნი და დაიწვილნი წიგნების მისაცემია — — — 282 58

მთავარ-ამისკოპოსნი სპარტიკა-ლუს მკალაინის
 (488—1811)

კათალიკოსნი

იონანი 620—624. გვიან კუროპალატმა ესე იონანი, ჯერეთ მილიონაზონი, წარგზავნა ანტიოქიის პატრიარქად.

დაიწვიეს ზრუნვა, უკანასკნელი დღეები მინიჭ ტბილად გაფარებინებოდა. იმ იჯახს, რომელიც ასე ამბობს, მოიყვან და ვაჩვენებ-მეთქი ამ მომავლად. ქალისათვის არაფერი არ მითქვამს, ავიღე და პირდაპირ წერილი მივწერე იმის დასს ს.ეგრ-მენში, მე-ვი თითონ იმის მიძახთან, უფროს რაბინთან წავიდე. ძლიერ უფროს დროს მივიღე. მგონი, რაბინი ის-ის იყო საღილად დამჯდარიყო. ძლიერ შემინებულნი გამოვბეგბე დღეობისში.
 — მოწვეული ხელწიფევი-მეთქი, ვუთხარ მე. კაცს ბევრჯერ ისეთი დრო შემეხვევა, რომ უმკაცროდესა უთუოდ უნდა დაიფიქროს.
 რაბინმა ძლიერ განცვიფრებით შემიძახა.
 — მე განვარცხე:
 — თქვენი დისწული სიკვდილის პირს არის.
 — ჩემი დისწული? მე რომ დისწული არა ჩიკა? მგონი სცდებით.

ტრიარქთან, რომელმაც აღიარა და მოუკიდებლობა იფრინეცკლისა, აკურობა კათალიკოსად და წარმოავლინა. ითხოვე იყო უკანასკნელი კათალიკოსი ანტიოქიაში ხელდასხმული. ამის ემს უკანასკნელ გამეფულა ადარანს.

ბაბილა. 624—638. ადარანს მეფემ (614—639) იმეცადინა—საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი, აღრჩეულნი მცხეთაში კრებისაგან, აქვე კუთხებულყენენ და არა ანტიოქიაში. ამისათვის ანტიოქიის პატრიარქმა მოახილნა კრება და ნება მისცა—საქართველოს კათ. პატრიარქი მცხეთაშივე ეკუთხებინათ. იხ. **Ист. Грузии. Барат. П.** გვ. 70 გვ. გვინებ ქართველთაგანი ბაბილა ეკურთხა პირველი მცხეთაში, რადგან ამან აღაშენა ტფილისში ტაძარი ანისისათვის ანტიოქიად კათალიკოსისა. იხ. **Dr. prof. Tifl. Josseli.** 24 გვ.

თაბორი. 635—645. ადარანსე-ზე გარდაიცვალეს სანჩი კათალიკოსნი—იოანე, ბაბილა და თაბორი. მოქ. 36 გვ. ამის დროს ეწამენ დაეთ და კონსტანტინე, არგვიის მთავარი, მურგან ყრუსახანს * **Ист. Барат. П** გვ. 76 და 83 გვ.

სამოელ. 646—651. მედროე სტეფანოს II-სა (639—663), იხ. ისტ. საქართ. ბაქრ. 196 გვ.

მანოს. 651—660. ამის დროს დასარული სტეფანოს II ჯვარ-პატიოსანი და აკურხა ერთის თვის დღე-საწყლოდობით. ქ. მოქ. 36 გვ. და სუმბ. ისტ. 50 გვ.

თავადი. 661—665.
მელო. 665—669.
იოვან. 669—671.
სამოელ. 671—677.
გიორგი. 677—678.
პიროსი. 679—683. ამ დროს (681 წ.) შოაფლიო კრებამ მიანიჭა დამატკიცა დამოუკიდებლობა მცხეთის კათალიკოსისა პაპისთვის ზღვიდამ დარქმადის ზღვიდამ. იხ. ქართ. ცხ. 1 ნაწ. 191 გვ.

იზიდ-ბოზიდი. 684—686.

* თ. პართაშვილი გზუშტის თქმულებით ამბობს, თუცა სხვა ცნობებით მთავრად-ყოფი საქართველოს შემოვიდა 667 წ. ჩვენ ვიჭრებით, რომ მურგან-ყრუსა რამდენჯერმე აიპახა საქართველო და ამისათვის ვაწკევი ვადილს ამ ცნობას.

— ო, მოწვეული ხელწიფევი, თავი დაიანებე მე სულელურის ამბებს, რომელიც ნათესაობაში ყოველთვის მოხდება ხოლმე... მე თქვენ ქალბატონ დელორის შესახებ მოგახსენებთ, კაპიტნის ცოლის შესახებ.
 — მე არაღვის ქალბატონ დელორს არ ვიცი. გეფიცებთ, ჩემო მეგობარო, თქვენ მგონი სცდებით.
 რაბინმა მეტონ-ნელა წამიყვანა კარბისაკენ, რადგან მგონი ან მატყუარა ვინმე ვიყავი და ან შემოდილი. უთუოდ მაშინ ძლიერ აღუწილი ვიყავი სხეულზე. ის, რაც მე ვიგავდი, სრულიად მოულოდნელი იყო ჩემთვის და სახარელიც! მაშინ ქალს სულ ვუტყუებოდა?!. რისთვის?
 — შენ უფრო ერთი აზრი მომივიდა თავში. ჩავიკე ტელში და ვუთხარ, რომ იმის მოწვევასთან, შენანკეს ქალბატონ ვაჩვენებ.
 დავეცი თებ მოსამსახურეს.
 — ქალბატონი დელორში?
 — ის აქ არ ვახლავთ.

პეტარი. 687—690. „ხოლო კათალიკოსნი, რომელნი ეცნონისი-თვან მომართ იყვნეს—ესე ცხრანი (რავანი?) ცოლისანნი იყვნ ქ. მოქც. 38 გვ.

ნარკვევი

(ქურნალ-ვახუთებიდან)

ჩვენს ვახუთში უკვე გვიჩნდა მოსწინებელი, რომ უშლელეს მთავრობას განზრახვა აქვს, რკინის გზებზედ მოგზაურობის ფასი შეამციროს. იმედა, რომ ამ მოკლ ხანში მთავრობა შეასრულებს ამ კეთილსა და ფრიალ სასარგებლო განზრახვას. აქამდე ეგონათ, რომ რკინის გზებზედ მოგზაურობის ფასი რომ შეამცირა, რკინის გზების შემოსავალიც შემცირდებაო. მაგრამ ესტრიასა და გერმანიის მაგალითებმა დაგვიბტკიცა, რომ იქ რკინის გზებზედ მოგზაურობის ფასის შემცირებას შემოსავლის შემცირება-ვი არ მოჰყვ, პირ-პირით, იმატა კიდევ. თვით რუსეთშიც ამ წელს მოუსვლლობით დახარალებულ-თავის რკინის გზებზედ მოგზაურობის ფასი შეამცირეს, მაგრამ რკინის გზების შემოსავალს მინიჭ არა მოაკლდა-რა. მთავრობა დარწმუნდა, რომ რკინის გზებს შემოსავალი არ მიაკლდება, მოგზაურობა რომ გაიზარდოს. მაგრამ თუ რუსეთის რკინის გზებზედ საქორთო მოგზაურობის გაიზარდოს, მით უფრო ჩვენს კავისის რკინის გზებზედ არის საკონი ფასის დაღება. ჩვენ რკინის გზებზედ, რადც უკანაურის მიზნით, მოგზაურობის ფასი 50%-ით შევამცირებ, ვეფიცებ რკინის გზებზედ და ამიტომ სასურველია, მთავრობამ უფროდებმა მიპეტოს ამ გარემოების და ფასი შეამციროს. ამ საგნის შესახებ ვახუთი „**Нов. Обоз.**“ ამბობს:
 ჩვენს რკინის გზებზედ ფასის სიძვიროს გამო ძლიერ ბევრი „ბრუკანი“ მოგზაურობის და ბევრჯერ უხელდურებას ხდება, რადგანაც უბილთობი ვაჩვენებთ ბანებზედ აღიან „კონტროლის“ საცდენად და ზომილად მოხდება ხოლმე, რომ იქიდან ვარდნიან და სახიზრდებიანაო.
 ჩვენ სრულიად ვეთანხმებით ვახუთს „**Нов. Обоз.**“-ს, რომ ძლიერ საქორთო ჩვენს რკინის გზებზედ მოგზაურობის ფასის შემოკლება და დარწმუნებულნი ვართ, რომ მთა-

— მე იმ ქალს მოგახსენებთ, თქვენს განსაზრებას ქალის რომ ფორტე-პიანოს დაკავს ასწავლის.
 — ჩვენ არც განსაზრება ქალზედ ვგვყავს და არც ფორტეპიანო ვაგვყავს. არ ვიცი, მღმრთიანი, რა გნებავთ?
 მოსამსახურემ ვაჯავრებთ მომხატურა კარბი და ამ სახით დამითხოვე.
 მე მეტი სიარული აღარ დავიწყე, ვიცი და დარწმუნებული ვიყავი, რომ ყველგან იმ გვარსეულ პასუხს მივცემდი. დაბურთონ ისე ჩვენს საწყალს სახლში. მივედი თუ არა, მაშინვე ხელში მომიანჭეს ს.ეგრმენი-დან მოსული წერილი. ვაგვხსენებ, მაგრამ წინადევი ვიცილი, რაც ეწერებოდა შიგ. იმ ტყის უფროს-საც არა სწამობდა ქალბატონი დელორში. ამასთანავე არც ცოლი ჰყოლიდა და არც შვილები.
 ამ ამბავმა სრულიად ჩამწყვიტა გული. მაშ რაც ამ ხუთის წლის

გრობას ამითი შემოსავალი არ დააკლდება.

 იგივე ვახუთი გუმინდელს ნომერში ისინების განსვენებულის ლეონარდ პეტრეს ძის ზავურსის მოღვეწეობას. ზავურსი კავისის სამხედრო-საგეოგრაფიო საზოგადოების წევრად იყო. ვარდაცვალი 1891 წელს, 24 აპრილს. განსვენებული დაულოდადა ჰუმანიზმა კავისის შესწავლისათვის. საგეოგრაფიო საზოგადოების ჟურნალში („**Записки Отдѣла**“) დაბეჭდილია ზავურსის წერილები: „ეტრანსპისა და ისების ნათესაობის ჩამომავლობის შესახებ“, „კავისის მთის ხალხის ენის შესახებ“, „დაღესტანში რკინის გაბრუნების შესახებ“, „მოგზაურობა ახალციხის მახლობლად 1872 წელს“, „საეტნოგრაფიო რუკა კავისისა“. სხვა წიგნებში დაბეჭდილია: „საეოგრაფიო და საისტორიო აღწერა ტფილისის გუბერნიის“, „წერილები კავისის შესახებ“, „რამდენიმე სიტყვა შინაურის შრომის შესახებ“, „ბუკების მოგზაურობა სამხრეთ დაღესტანში“ და კიდევ ბევრი სხვა წერილი კავისის შესახებ.

უცხოეთი

საზრუნავი. ვახუთებმა უკვე მოიტანეს დაწერილობითი იმავი რა-ვაშლის სპეის ვაჩვენეს. აი სხვა-თა შორის ის ჩვენება, რომელიც სასამართლოში ჩამოართვის რა-ვაშლის შიგნით.
 ვახუთებმა, თქვენ სასამართლოს მიერ სასჯელი არას დროს არა გქონით მისაჯული, მაგრამ ის ამგებ-იყო, რასაც თქვენ შესახებ იყრებოდა სენტ-პეტერბურგში, ძლიერ საწყუხარო ამგებია. დასასრულ იმ ამბავისა იხი-რა არის ნათქვამი: რა-ვაშლის ზა-ღიან ყალბის ფულის მჭრელები, მე-ქორტაბანდლად, ერთის სიტყვით, ძლიერ საშიშ ავადკად მიანიათო.
 რა-ვაშლი. პოლიციამ პირველად 1891 წელს იქონია ჩემთან საქმე, ამაჟმ, თქვენ არაფერი უარი არ გითქვამთ იმაზედ, რაც მე გითხარ-იოთ.
 რა-ვაშ. პირ-პირით, მე ვილაგრე კ-

დევ, რომ ყველაფერი მართალია-მეთქი.

ვახუთებმა ჩამოართვა სხვა ბრალდებანიც რა-ვაშლისა. ბრალ-დებული ამბავს, ვე ბრალი ვილა-გრე და ჩვენებაც მივეცი მაგის შესახებ გამოძიების დროს, რადგან მე-გონა, რომ მაგ საგნებისთვის გამასამართლებდნენ. მაგრამ რადგან სენის სასამართლოს ბოლოად აფთქებთათა სპეის ვაჩვენა ექვემდებარება, ამიტომ რა-ვაშლი უარი განაცხადა და არაფერი არ უთქვამს სხვა ბრა-ლის შესახებ, რომელიც მასვე ედებოდა. (იმ საქმეს ცალკე დებარტ-ლურის სასამართლო გაარჩევს).
 ამის შესახებ საკითხ არ არის ჩემი ლაზარიათა, სთქვა რა-ვაშლი.
 ვახუთ. ვე თქვენი ნება, მაგრამ მოვალე ვარ ეს ამგები გუწუყოთ. თქვენ მოკალით შამალში საბარლო 80 წლის მოხუცი, რომელიც თავის სენაში სცხოვრობდა; მოკალით იმ აზრით, რომ ვაგებარტყვა, რადგან 30—35 ათასი ფრანკი ჰქონდა თავ-სიყუროლი. აიღეთ ეს უფული და დაიწყოთ მოგზაურობა. დაგამატი-მრეს, მაგრამ ვაჩვენეთ და დი-მალეთ. ხოლო თქვენს საყვარელ ქალს დაფარვისთვის სასამართლომ 7 წელიწადი კატორგა გადაუწევია. ვასულთ თვეში დასასულად ბარო-ნესსა რა-ვაშლი ვაჩვენეთ, თქვენ ერთის ამ-ხანავითურთ გადახვედით სასაფლაოს ვალავანზედ, მოშლით მატური, ვათ-ხარეთ საფლავი და მიკვლავლეს ბეჭდები ვაჩვენეთ. ამის შესახებ თქვენ პასუხის მოცემას არ აპირებთ?
 რა-ვაშ. მართალია, პასუხის მოცემა არ მიღია.
 ვახუთ. თქვენა სთქვით აგრეთვე, რომ ერთს სხლში ქურდობა ჩაიღი-ნეთ, ყალბ ფულს სჭრიდით, კონ-ტრაბანდით დაქტონდათ თამბაქო და სპირტი და ბოლო დროს დაიწყოთ ქურდობა და კაცების ხოცვა იმიტომ, რომ კონტრაბანდით ბევრს ვერსა-მულიობდით. ასე სცხოვრობდით 7 წელიწადი სენტ-პეტერბურგში. იქვე ვაი-ცხანთ ბეგაო. თქვენ პარტოლდან შიგნით ვაგზავნეთ ბეგლასთან, რომ 3,000 ფრანკი გამოვრთეთ, რომელიც იმის დეგბემა შამალში მო-პარულის ფულიდგან.
 რა-ვაშ. ვე ტყუილია.

ვახუთ. უფული რამდენი გქონდათ, რაც ს.ღენში მიხვედით.
 რა დამჩინდობა, რა, უნდა დამეცა-ლებინა, რომ თავისფლად დაეთი-სული. მაგრამ მეტრს-მეტად ვიყავი შეპყრობილი სიყვარულით. ექვინა-მა სიბრალულზედ მეტად მომეძღო: შენ მე ხუთი წელიწადი სულ მა-ტყუებდი, სტყუოდი ყოველ დღე და ყოველ ეამს! შენ ყველაფერი იყო-დი ჩემი ამბავი და მე შენი-ვი სრუ-ლიად არაფერი, შენი სახელიც-ვი არა! შენ ხომ უთუოდ სხვა სახელი ვაგვრებ? ახ, შენ მატყუარა, შენ! უნდა მოკვდეს და ამ ვიცილდე, რა ერქვა სახელად! ამა მითხარად, ვი-ნა ხარ, სდაურა? რა გინდოდა გექ-ნა ჩემთვის? ამა, მა, მიპასუხე! ამა ერთი ხმა ვაგვიკე!
 ამაო! იმის მაგიერ, რომ პასუხი მოცეს, ძლიერ მიიღო თავი ყველა-საყენ, თითქოს ვინანა სხეულზედ არ შემეძრეს და საღიშლოება ამ გა-მიგოსო... მოკვდა უხელდური მოკვდა, მაგრამ სიკვდილობდ მატყუარ და მა-ტყუარად დარჩა.
 ს. გმელიშვილი

